

Pirkanmaan turvallisuusklusteri malliesimerkkinä

Pirkanmaan alueella olevaa turvallisuusalan osaamista kehitetään ja hyödynnetään ainutlaatuisen verkostomaisen yhteistoiminnan kautta. Isäntäorganisaationa toimii nykyään Business Tampere. Toimintamalli on niin innovatiivinen ja tehokas, että siitä voivat ottaa mallia muutkin.

Yritysten, julkisen hallinnon, pelastus- ja poliisitoimen sekä oppilaitosten vapaamuotoiseksi yhteistyöalustaksi muodostettu Pirkanmaan turvallisuusklusteri on toiminut vajaa kymmenen vuotta. Klusterin isäntäorganisaationa toimii nykyään Tampereen kaupunkiseudun elinkeino- ja kehitysyritys Business Tampere.

Klusteri on myös oppimisverkosto. Firmat haluavat tietää, minkälaisia ongelmia muilla toimijoilla on, jotta voisivat kehittää niihin ratkaisuja.

"Kyseessä on Suomen merkittävin turvallisuustoimijoiden keskittymä", toteaa Business Tampereelta klusterin johtaja Petri Nykänen.

"Haluamme, että turvallisuusosaamisesta muodostuu alueellinen brändi edistämään Pirkanmaan maakunnan elinvoimaa. Tavoite on turvallinen ja vetovoimainen asuin- ja yritys ympäristö", linjaa klusterin johtaja **Petri Nykänen**.

Nykäsen mukaan turvallisuuden painopistealueisiin kuuluvat muun muassa kaupunkiturvallisuus ja älykkään kaupungin kehittäminen, joka on myös kärkiteema kaupungin omassa Smart Tampere - ohjelmassa.

Kyberia ja hävittäjähankintoja

"Teollisuus ja kyberturvallisuus on oma kokonaisuutensa, joka tukeutuu sekä vahvaan teollisuus- ja automaatioalan osaamiseen että seudun vahvaan ict- ja kyberosaamiseen", Nykänen kertoo.

Puolustusteollisuus ja puolustussektori ovat läsnä seudulla, ja niillä on vahva rooli esimerkiksi hävittäjähankinnoissa ja niihin liittyvässä teollisessa yhteistyössä.

"Osaamista on, mutta toki puolustussektorilla on oma luottamuksellisuus, joka ei välttämättä mahdollista aivan samantyyppistä yhteiskehittämistä kuin muilla sektoreilla", Nykänen selventää.

"Useiden vahvojen osaamisalueiden riskiteyden paikka on tärkeää se, että voimme tarjota alustat ja mahdollisuudet eri toimialojen turvallisuusratkaisujen ja palveluiden kehittämiseen."

Toiminnassa merkittävä saavutus on Nykäsen mukaan jo se, että neljän sektorin: yritysten, tutkimus- ja oppilaitosten, julkisen sektorin eli viranomaisten, kuntien ja kolmannen sektorin edustajat tapaavat suhteellisen säännöllisesti ja pitävät yhteyttä myös sähköisillä välineillä.

"Tämä lienee aika ainutlaatuista, vaikka sitä emme itsekään aina tule edes ajatella, koska se on meille muodostunut jo itsestäänselvyydeksi."

Tieto virtaa vapaasti

Klusteri on myös oppimisverkosto. Mukaanolijat odottavat saavansa tietoa turvallisuusasioista yli sektorirajojen. Firmat haluavat tietää, minkälaisia ongelmia muilla toimijoilla on, jotta voisivat kehittää niihin ratkaisuja.

"Tutkimus- ja oppilaitoksilla oleva turvallisuusasioita koskeva viimeisin tiedellinen tieto kiinnostaa lähes kaikkia – pidämmekin jäsenistömme ajan tasolla tarjolla olevista koulutusmahdollisuuksista", Petri Nykänen kertoo.

ALUEELLISIA TURVALLISUUSKESKITYMIÄ

Mikkelin CBRNE

CBRNE-uhilla tarkoitetaan kemiallisten aineiden (C), biologisten taudinaiheuttajien (B), radioaktiivisten aineiden (R), ydinaseiden (N) ja räjähteiden (E) väärinkäyttöä.

Mikkelissä sijaitsee muun muassa Suomen maavoimien esikunta ja tietohallintoyksikkö.

Etelä-Savon Pelastuslaitos on edelläkävijä kansallisen pelastustyön kehittämisessä.

Jyväskylän kyberturvallisuuden ekosysteemi (Jyväskylän ammattikorkeakoulu)

Kansallinen kyberharjoitusympäristö.

Lapin (matkailun) turvallisuusverkosto

Turvallisuus bränditekkijänä matkailuyrityksille.

Kuopion kriisinhallinnan verkosto - Human Security Finland

Rakentaa tarpeen mukaan kokonaiskonsepteja, ei kiinteää klusteria.

Nykäsen arvion mukaan Pirkanmaan alueella – laajasti ymmärrettyä – turvallisuuteen liittyvissä tehtävissä työskentelee useita tuhansia henkilöitä.

Jonkinlainen kytkös toimialaan on noin 250 yrityksellä ja muulla toimijalla. Kyseessä onkin Suomen merkittävin turvallisuustoimijoiden keskittymä.

Suomalaisessa turvallisuusalan kentässä klusteri edustaa Nykäsen mukaan monialaisuutta ja nojaa seutukunnan vahvaan teolliseen historiaan. Pitkälle viettyä tuotantojärjestelmiä kehitettiin jo kauan ennen kuin teollisesta internetistä alettiin edes puhua.

”Turvallisuutta kansallisella tasolla edistäviä organisaatioita ovat Poliisiammattikorkeakoulu, Teknologian tutkimuskeskus VTT ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes sekä Puolustusvoimat”, Nykänen sanoo.

”Seudun yliopistot ja ammattikorkeakoulut takaavat osaajien saatavuuden ja tarjoavat mahdollisuuksia tutkimus- ja tuotekehitysyhteistyöhön ja muuhunkin innovaatiotoimintaan.”

Kumppaneita haussa ulkomailta

Eurooppalaisten klustereiden yhteistyötä on viritetty viime aikoina paljonkin. Petri Nykänen mainitsee, että useimmat ulkomaiset vastaavat klusterit toimivat erillisenä organisaationa, ja jäsenillä on jäsenmaksut.

”Pirkanmaan turvallisuusklusteri ei peri jäsenmaksuja. Lähtökohtaisesti toimintaan osallistuminen ja tilaisuudet eivät vaadi muodollista klusterin jäsenyyttä. Tässä mielessä olemme hiukan erilainen klusteri.”

EUROOPPALAISIA KLUSTEREITA

The Hague Security Delta (Hollanti)

SAFE Cluster (Ranska)

Censec (Tanska) – Center for Defense, Space & Security

SCS Cluster – Secured Communicating Solutions Cluster

Space53 (Alankomaat)

Security Network Munich (Saksa)

Leader in Security (Belgia)

Estonian Defense & Security Innovation Cluster (Viro)

Eurooppalaisten klustereiden yhteistyötä on viritetty viime aikoina paljonkin.

Pirkanmaan turvallisuusklusteri ei peri jäsenmaksuja.

Samankaltaisuutta ulkomaisiin sisarklustereihin on muun muassa siinä, että nekin useimmiten ovat jäsenistöltään monipuolisia – mukana on yrityksiä, julkista sektoria sekä koulutus- ja tutkimusorganisaatioita.

”Muuallakin klusterit haluavat tukea markkinointia, alueellista kasvua ja innovaatioiden kehittämistä. On yhteisiä tapahtumia, projekteja, koulutusta ja kontakteja rahoituslähteisiin.”

Inspiraatiota tuotekehitykseen

Klusterin toiminnasta Petri Nykänen kertoo, että kaikki tuntuvat olevan kiinnostuneita viranomaisten tilannetiedoista. Erityisesti firmat ovat kiinnostuneita tietämään, minkälaisia ongelmia muilla toimijoilla on, jotta voisivat kehittää ongelmiin ratkaisuja.

”Klusteri saattaa yhteen myös organisaatioita ja oppilaitosten opinnäytetöiden ohjaajia, mikä tuottaa graduja ja diplomitoita, ehkä vielä väitöskirjojakin.”

”Maininnanarvoinen on muun muassa Jyväskylän yliopistolle tehty **Janne Allosen ja Markus Haarasen** tietojenkäsittelytieteen piiriin kuuluva gradutyö *Kameravalvonnassa käytettävän tekoälyn hyödyntäminen Suomessa*.”

Nykänen kertoo, että uusia innovaatioita ja teknologioita käsittelevissä hankkeissa nousee ajoittain esille tarve tehdä

selvityksiä joistakin sisällön kannalta keskeisistä asioista.

”Klusterilla on tällöin mahdollisuus toimia alustana ja kohtauspaikkana, jossa selvitysten ja tutkimusten tarve kohtaa toteuttajan joko jonkin jäsenyrityksen työntekijän opinnäytetyön muodossa tai tutkimustyönä joko korkeakoulussa tai muussa tutkimusorganisaatiossa.”

Verkoston arvoa ei voi mitata

Iso arvo on sillä, että väki tuntee toisensa – toisin sanoen verkottuu, jolloin on helppo ottaa yhteyttä.

”Olemme puhuneet, että emme voi tietää, mitä kaikkea on tapahtunut turvallisuusrintamalla sen ansioista, että klusteri on tätä kokoonkutsujan roolia hoitanut jo kymmenkunta vuotta”, Nykänen sanoo.

Entä onko heikkouksia tai haasteita?

Nykäsen mukaan päänaiva voisi olla se, miten saadaan hyvin heterogeeninen, erilaisia tarpeita edustava joukko toimijoita aktivoitua.

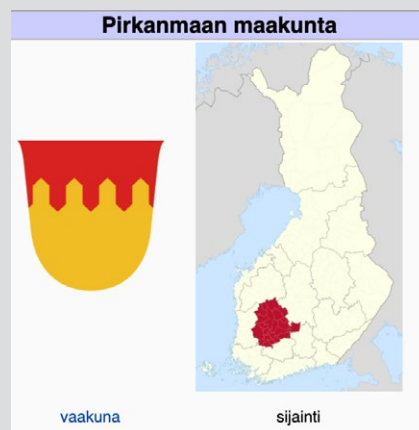
”Monialaisuus on vahvuus, mutta pitää myös ymmärtää, että kaikki asiat eivät kiinnosta kaikkia toimijoita yhtä paljon. Pitää siis tarjota mahdollisuuksia kohtamiin, joissa saman leirinuotion ääreen kerääntyy kyseisestä aihealueesta kiinnostuneet.” ■

Lisää tietoa Pirkanmaan
turvallisuusklusterista löytyy:
www.pirkanmaanturvallisuusklusteri.fi

Pirkanmaa on suuri maakunta

Pirkanmaa sijaitsee Satakunnan ja Hämeen historiallisten maakuntien alueella. Helmikuussa 2021 alueen väkiluku on 523 917 henkeä. Pirkanmaan osuus Suomen väkiluvusta on runsaat yhdeksän prosenttia. Alueen kokonaispinta-ala on 14613 neliökilometriä. Väestötiheys on runsaat kaksi kertaa Suomen keskiarvon. Suurin osa väestöstä on keskittynyt Tampereen keskustataajamaan.

Pirkanmaata on pidetty omana maakuntanaan 1950-luvulta lähtien.

Lähde Wikipedia, kuva Wikipedia